

MÁLSTOFA UM UPPLÝSINGATÆKNINA OG LÝÐRÆÐIÐ
Hvernig verður borgarinn virkur
þátttakandi í mótun samfélagsins?

Arnar Pálsson

Ríki, sveitarfélög og stofnanir þeirra tileinki sér gegnsæ, skilvirk og opin samráðsferli svo að almenningur og fyrirtæki geti með **auðveldum hætti komið sjónarmiðum** sínum að í stefnumótun, reglusetningu og ákvarðanatöku.

Komið verði á **rafrænni kjörskrá, rafrænum íbúakosningum og undirskriftarsöfnunum** í sveitarfélögum sem verði undanfari tilraunar með rafrænar sveitarstjórnarkosningar.

1

2

3

4

Fyrstu skref í verkefninu

Haustið 2014 var skipaður vinnuhópur forsætis- og innanríkisráðuneytis um virka og gegnsæja samráðsferla á netinu. Vinnuhópurinn hóf strax vinnu við að meta stöðu Íslands á þessu sviði ásamt því að líta til annarra landa og kortleggja mögulegar fyrirmyndir.

Hver er **staðan**?

Alþingi – Stjórnarráð
Sveitarfélög – Ríkisstofnanir

Hver er **birtingarmynd** samráðs hjá öðrum löndum?

Danmörk – Bretland – Holland – Bandaríkin
Finnland – Noregur – Eistland

Markmið vinnuhóps

- Auka möguleika almennings og hagsmunaaðilar til að koma að stefnumótun, reglusetningu og ákvarðanatöku opinberra aðila og **koma með ábendingar um það sem betur má fara í löggjöf og/eða stjórnsýsluframkvæmd.**
- Auka gegnsæi í laga- og reglusetningarferlinu þannig að hagsmunaaðilar geti áttað sig á **hvað er í vændum og komið sínum sjónarmiðum að á öllum stigum.**
- Bæta vinnubrögð við undirbúning laga- og reglusetningar og við stefnumótun þannig að stjórnvöld fari í gegnum **tiltekin skref sem stuðla að vandaðri vinnubrögðum.**

Kannanir á lýðræðislegri virkni

Mælingunni er skipt í þrennt;

- 1. þáttur - Stjórnvöld

veita aðgengi að upplýsingum

og stefnumótandi skjölum,

- 2. þáttur - Stjórnvöld

hvetja til þátttöku í samræðum

um stefnu og ákvarðanir,

- 3. þáttur - Stjórnvöld

hvetja og taka þátt í samráði

í krafti sameiginlegrar aðkomu.

65

- sæti Íslands í mælingum 2014

18

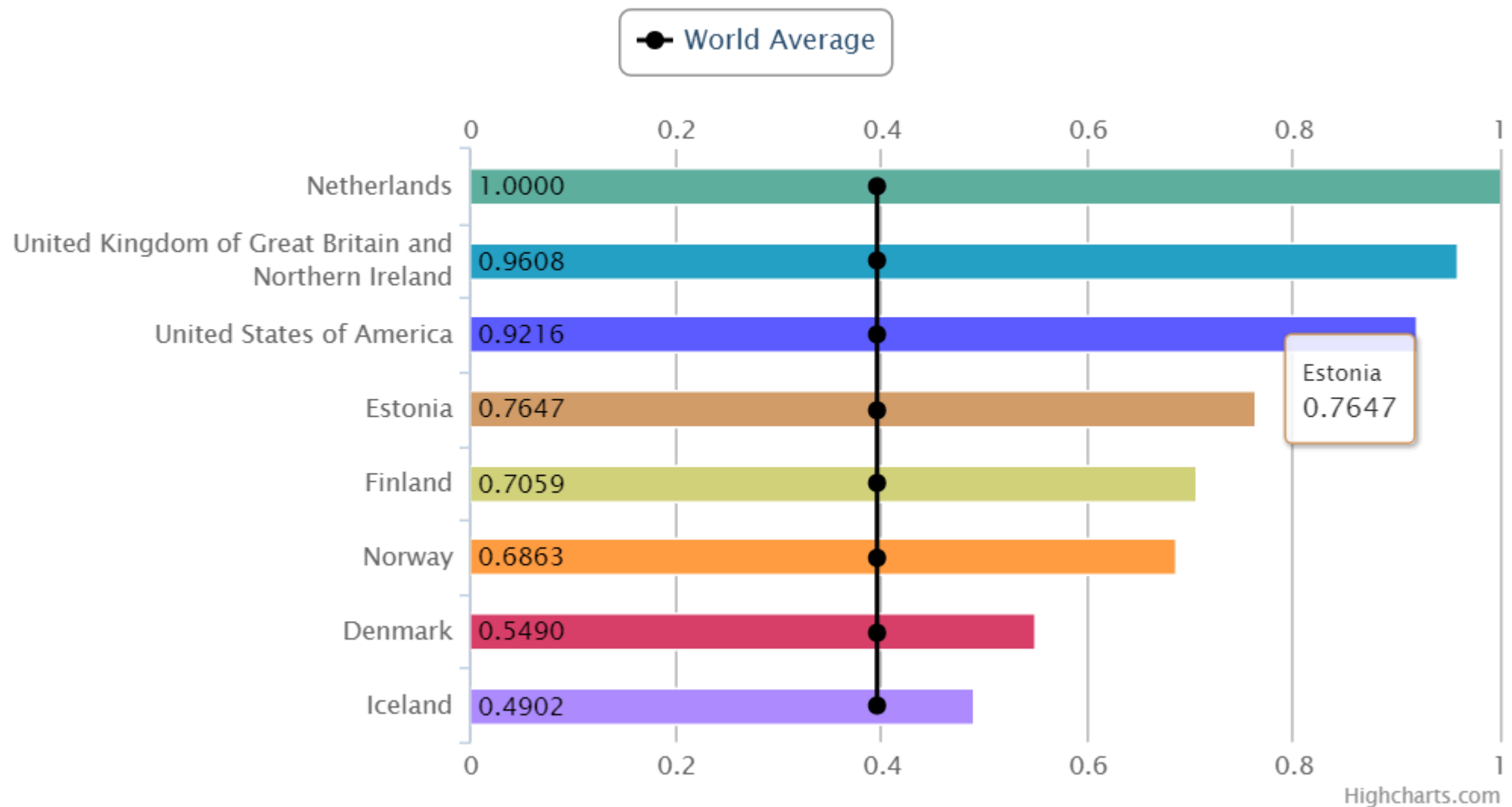
- stökk Íslands frá sömu könnun
2012

0

- einkunn Íslands í 3. þætti (*e-
decision making*)

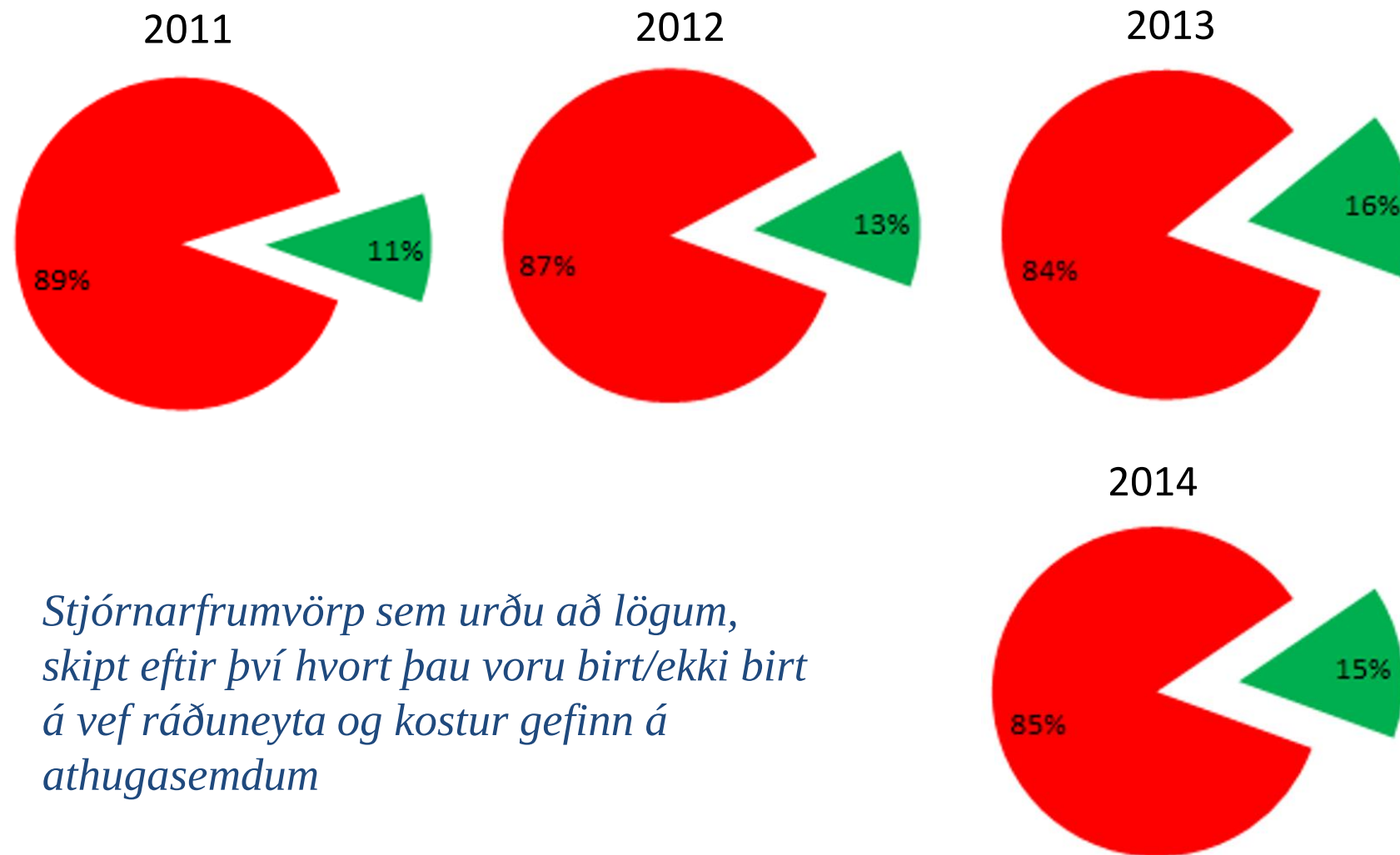
Samanburður út frá þessum löndum?

2014 E-Participation Index

Af hverju slakur árangur?

Stöndum við okkur illa eða ekki?

1. Við hverja er haft samráð?

2. Um hvað er haft samráð og á hvaða stigi?

3. Hvaða tímafrestir eru gefnir, hvar og hvernig taka menn þátt?

4. Hvaða gögn liggja til grundvallar?

5. Hvernig er farið með afrakstur og úrvinnslu samráðs?

Viðmið OECD vísbending um hvað betur megi fara?

	Ísland	Bretland	Danm.	Finnland	Holland	Noregur	Eistland	USA
Sameiginleg vefsíða stjórnvalda?	Nei	Já	Já	Já	Já	Já	Já	Já
Eru athugasemdir þátttakenda birtar?	Nei	Nei	Já	Já	Já	Já	Já	Já
Er útbúin formlega skýrsla um samráðið?	Nei	Já	Nei	Nei	Já	Nei	Nei	Nei
Er birtur útdráttur úr samráði?	Stundum	Já	Stundum	Nei	Já	Nei	Nei	Nei

Af hverju að standa sig betur?

- Auka **gæði** í reglusetningu og stefnumótun með því að fá sjónarmið áhugasamra upp á yfirborðið tímanlega.
= *betri lög*
- Með samráði verði almennt augin **sátt og samstaða** á meðal hagsmunaaðila um lög, reglur og stefnur stjórnvalda.
= *auðveldari innleiðing og framkvæmd*
= *færri brot*
= *minni kostnaður*
- Aukið **traust**.
= *færri skotgrafir*
= *skilvirkni*
= *minni kostnaður*

Næstu skref

- **Settur verði á fót formlegur samráðshópur** um mótun og útfærslu sameiginlegrar framtíðarsýnar þar sem fram komi lýsing á því fyrirkomulagi sem stefnt er að varðandi samráð á netinu og sett fram markmið til ársloka 2018.
- **Mótaðar verði skýrar og samræmdar verklagsreglur**, þar sem miðað verði við að opið samráð á netinu fari að meginreglu fram og undantekningar séu rökstuddar sérstaklega.
- **Sett verði upp miðlæg samráðsgátt**, þar sem almenningur og hagsmunaaðilar geti gengið að greinargóðum upplýsingum með einföldum hætti.

Fleiri tillögur koma fram í skýrslu hópsins...

Sameiginleg samráðsgátt – hugmyndir á grunnstigi

Samráðsgátt Ísland.is

http://samrad.island.is

Leit

Ráðuneyti

Málaflokkar

Skjalategund

Ný mál í samráði

☐ Síðustu viku

☒ Síðasta mánuður

☐ Síðustu þrjá mánuði

Samráði að ljúka

☐ Lýkur innan viku

☒ Lýkur innan mánaðar

Í opnu samráði | Samráði lokið | Niðurstöður samráðs

Yfirlit

DD / MM / YY

[Breyttar reglur um notkun hlífðarhjálma til umsagnar](#)

22.6.2015 | IRR | Í opnu samráði

[Er þörf á endurskoðun mannanafnalaga?](#)

15.4.2015 | IRR | Niðurstöður samráðs

[Samráð um drög að frumvarpi til laga um breytingu á höfundalögum – eintakagerð til einkanota](#)

15.2.2015 | MRN | Samráði lokið

Heildarfjöldi mála **237**. Í opnu samráði **36**. Samráði lokið í **23** málum.

Í deigluinni

menntamál **heilbrigðismál**

samgöngumál sveitarstjórnarmál

atvinnumál umhverfismál skipulagsmál

fjármál nýsköpun fjölskylda húsnæði

viðskiptalíf innflytjendur öryrkjar fatlaðir

ferðalög

←

→

✕

🏠

Samráðsgátt Ísland.is

http://samrad.island.is

Q

🔍 Leit

Ráðuneyti

Málaflokkar

Skjalategund

Ný mál í samráði

☐ Síðustu viku
☒ Síðasta mánuði
☐ Síðustu þrjá mánuði

Samráði að ljúka

☐ Lýkur innan viku
☒ Lýkur innan mánaðar

Í opnu samráði

Breyttar reglur um notkun hlífðarhjálma til umsagnar

Samráði lýkur

13. júlí 2015

Til umsagnar eru nú hjá ráðuneytinu reglur um undanþágu á notkun hlífðarhjálms á yfirbyggðum bifhjólum sem búin eru öryggisbelti.

Grunnskjöl

Nánari lýsing

Drög að breyttum reglum um undanþágu frá notkun hlífðarhjálms

Reglurnar sem breyta á eru nr. 205/1993 og er breytingin til komin vegna svokallaðra tuk-tuk farartækja. Í dag er áskilið að farþegar noti hlífðarhjálma í slíkum farartækjum en talið er eðlilegt að veita undanþágu.

DD / MM / YY

📅

Hvernig á að taka þátt?

Sendu póst:

postur@irri.is

Sendu bréf

Innanríkisráðuneytið

Sölvhólsgötu 7

101 Reykjavík

Yfirlit samráðsferils

☒ Samráð hófst 12. júní 2015
☐ Samráði lauk
☐ Fjöldi athugasemda
☐ Niðurstöður samráðs birtar

capacent

13

Samráðsgátt Ísland.is

←

→

✕

🏠

http://samrad.island.is

🔍

🔍 Leit

Ráðuneyti

▼

Málaflokkar

▼

Skjalategund

▼

Ný mál í samráði

☐ Síðustu viku

☒ Síðasta mánuður

☐ Síðustu þrjá mánuði

Samráði að ljúka

☐ Lýkur innan viku

☒ Lýkur innan mánaðar

Í opnu samráði | Samráði lokið | Niðurstöður samráðs

Samráði er lokið

Breyttar reglur um notkun hlífðarhjálma til umsagnar

Samráði lauk
13. júlí 2015

Til umsagnar eru nú hjá ráðuneytinu reglur um undanþágu á notkun hlífðarhjálms á yfirbyggðum bifhjólum sem búin eru öryggisbelti.

Grunnskjöl

📄

Drög að breyttum reglum um undanþágu frá notkun hlífðarhjálms

Nánari lýsing

Reglurnar sem breyta á eru nr. 205/1993 og er breytingin til komin vegna svokallaðra tuk-tuk farartækja. Í dag er áskilið að farþegar noti hlífðarhjálma í slíkum farartækjum en talið er eðlilegt að veita undanþágu.

DD / MM / YY

📅

Samráði er lokið

Verið er að vinna úr athugasemdum og verða þær birtar hér innan skamms

Yfirlit samráðsferils

☒ Samráð hófst 12. júní 2015

☒ Samráði lauk 13. júlí 2015

☐ Fjöldi athugasemda

☐ Niðurstöður samráðs

capacent

14

Samráðsgátt Ísland.is

http://samrad.island.is

Leit

Ráðuneyti

Málaflokkar

Skjalategund

Ný mál í samráði

☐ Síðustu viku

☒ Síðasta mánuði

☐ Síðustu þrjá mánuði

Samráði að ljúka

☐ Lýkur innan viku

☒ Lýkur innan mánaðar

Í opnu samráði

Samráði lokið

Niðurstöður samráðs

Niðurstöður samráðs

Breyttar reglur um notkun hlífðarhjálma til umsagnar

Niðurstöður samráðs liggja fyrir

Samtals bárust 12 athugasemdir frá einstaklingum og hagsmunaaðilum. Meginlínur í athugasemdum vörðuðu lit á hlífðarhjálma og var tekið tillit til þess.

Niðurstaða

Lýsing á niðurstöðu

Uppfærðar reglur um undanþágu frá notkun hlífðarhjálms

Reglurnar sem breyta á eru nr. 205/1993 og er breytingin til komin vegna svokallaðra tuk-tuk farartækja. Í dag er áskilið að farþegar noti hlífðarhjálma í slíkum farartækjum en talið er eðlilegt að veita undanþágu.

DD / MM / YY

Yfirlit samráðsferils

☒ Samráð hófst 12. júní 2015

☒ Samráði lauk 13. júlí 2015

☒ Fjöldi athugasemda var 12

☒ Niðurstöður samráðs birtar 29. júlí 2015

capacent

15

Hvernig er niðurstöðum samráðs gerð skil á gegnsæjan hátt?

Niðurstöður samráðs – dæmi um sniðmát

Heiti samráðs	
Dagsetning	
Samráð hófst	Samráði lauk
Ábyrgðaraðili/stofnun	
Tegund samráðs	[frumvarp, stefnuskipt, reglugerð o.s.frv]

1. Almennar upplýsingar

Lýsing á samráði og forstöðu þess	[stutt lýsing]
Markmið samráðs	
Yfirlit yfir skjöl sem lágu til grundvallar samráðsferlinu	
Heildarfjöldi þátttakenda	
Yfirlit yfir þátttakendur	[gróft yfirlit, t.d. skipt eftir greinum, harlegra yfirlit í viðauka I ef það stendur til að birta listu]

2. Yfirlit yfir innsendar ábendingar

[Efnisatriðið tekin og flokkuð í meginþemu, t.d. „Ábendingar bárust um grein 3.1 í reglugerð sem lýsir breytingum á gjaldskrá vegna ...“]

1. Efnisatriði I	a. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðið I b. ...
2. Efnisatriði II	c. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðið II d. ...
3. Efnisatriði III	e. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðið III f. ...
4. ...	

3. Niðurstöður samráðs

[Stutt samantekt í punktformi um hvaða breytingar lagðar verða til á málinu í kjölfar samráðsferils ásamt upplýsingum um næstu skref.]

leigu á eintökum kvikmyndaverksins.

Um upptöku, eftirgerð og dreifingu listflutnings, sem um getur í 1. mgr., skulu eftir því sem við á gilda ákvæði 2–6. mgr. 2. gr., 4. gr., 7. gr., 8. gr., 1. mgr. 11. gr., 12. gr., 12. gr. a, 1. mgr. 14. gr., 3. mgr. 15. gr., 18. gr., 21. gr., 2. mgr. 23. gr., 24. gr., 26–31. gr., 3. mgr. 41. gr. og 53. gr. ...

Standi fleiri en 12 listflytjendur að listflutningi nægu samþykki stjórnvaldsins flytjenda til eftirgerðar og endurnota, enda komi greiðsla fyrir flutningnum.

Sama rétt og listflytjandi samkvæmt þessari grein hefur flytjandi þjóðmenningarlegs efnis.

....

46. gr. Óheimil er eftirgerð og hvers kyns dreifing til almennings á myndritum og hljóðritum, þar á meðal hljóðplötum, án samþykkis framleiðanda um líkun eru 50 ár frá næstu áráttum eftir að frumupptaka var framkvæmd. Sé upptöku deilt til almennings innan greinds verðarímabils skal vernd þó halda í 50 ár frá næstu áráttum eftir fyrstu dreifingu.

Beita skal, eftir því sem við á, ákvæðum 2–6. mgr. 2. gr., 7. gr., 8. gr., 1. mgr. 11. gr., 12. gr., 12. gr. a, 1. mgr. 14. gr., 3. mgr. 15. gr., 18. gr., 2. mgr. 23. gr. og 24. gr.

47. gr. a. Listflytjandi getur sagt upp samningi um framleiðningu hljóðrita af listflutningi sínum til framleiðanda hljóðrita þegar 50 ár eru líkun frá útgáfu þess eða af hljóðriti hefur ekki verið gefið út þegar 50 ár eru líkun frá því að það var birt, ef framleiðandinn gerir ekki fullnægjandi ráðstafanir til.

1. að hljóðriti eintök af hljóðriti í sölu í nægilegu magni eða

2. að gera hljóðritið aðgengilegt almenningsi á þann hátt að hver og einn geti haft aðgang að því á þeim stað og á þeirri stundu sem hann sjálfur kja, sbr. 1. hljál. 4. mgr. 2. gr.

Um uppsögn listflytjanda á samningi sbr. 1. mgr. gildir eins árs uppsagnarfrestur. Uppsögn samnings tekur gildi að líkun uppsagnarfrestri hafi framleiðandi hljóðrita ekki gerð viðgengandi ráðstafanir sbr. 1. og 2. hljál. 1. mgr. Öftr er afslá flytjanda á uppsagnarrétti þessari grein.

Tíð uppsögn samnings sbr. 1. mgr. falla niður réttindi framleiðanda sbr. 46. gr. til viðkomandi hljóðrita.

47. gr. b. Hafi listflytjandi framsetti framleiðandi hljóðrita rétt sinn til hljóðrita listflutnings fyrir

skal byggjast á viðurkenndri aðferðafræði og taka mið af stefnu stjórnvalda opinberum viðmiðum stjórnvalda- varðandi uppbyggingu flutningskerfisins og lagningu raflina. Sú stefna er lögð fram með hingsalyktun samhlöða frumvarpi þessu. Flutningsvirki þá framkvæmdaáætlun hafa aðra stöðu en þau sem eru einungis á langtímaáætlun, þar sem staðfesting Orkustofnunar á framkvæmdaáætlun felur í sér leyfi stofnunarinnar fyrir viðkomandi flutningsvirki.

I frumvarpinu er tekið fram að við gerð kerfisáætlunar skuli byggja á raunhæfum sviðsmyndum um þróun raforkuframleiðslu, raforkunotkunar, markaðshróunar og raforkuflutnings til annarra landa eftir því sem við á. Er það til samræmis við orðalag í 22. gr. þriðju raforkutöskilpunar ESB, í kerfisáætlun skal gera grein fyrir forsendum, sviðsmyndum og spám sem stuðar er við og í kerfisáætlun skulu markmið um afhendingaröryggi raforku skilgreind fyrir tímabil áætlunarinnar og hvernig þeim verði náð með fullnægjandi hætti.

3.3 Stefna stjórnvalda um lagningu raflina.

I frumvarpinu er kveðið á um að nánari útfærsla mannvirkja vegna uppbyggingar flutningskerfisins, svo sem hvort um er að ræða raflina í jörð eða loflinu, ráðist af stefnu stjórnvalda um lagningu raflina. Samhlöða frumvarpi þessu er lögð fram hingsalyktunartillaga um stefnu stjórnvalda um lagningu raflina. Þar er að finna viðmið og meginreglur sem hafa ber að leiðarljósi við gerð kerfisáætlunar og sem m.a. taka á þessum álitamálum um hvenær skuli leggja raflina í jörð og hvenær í lofti. Er í þeirri hingsalyktunartillögu að finna tilvísanir vfar í lagafrumvarpi þetta enda er í þaðum tilvikum um að ræða útfærslu á þeim tillögum sem komu fram í skýrslu nefndar um mótn stefnu um lagningu raflina í jörð. Er þannig í þessu hingsalyktunartillögu vísað til hlutverks kerfisáætlunar flutningsfyrirtækisins og að hún skuli unnin á grundvelli valkostagreiningar. Vísast nánar til almennra athugasemda við framangreinda hingsalyktunartillögu.

3.4 Undirbúningur framkvæmdar og leyfi Orkustofnunar.

Samkvæmt 2. mgr. 9. gr. nügildandi raforkulaga þarf leyfi Orkustofnunar (áður ráðuneytisins) fyrir nýjum raflinum sem flytja raforku á 66 kV spennu eða hærri. Með frumvarpinu er lagt til að þessu ákvæði verði breytt í þa veru að tilkynna beri Orkustofnum um ný flutningsvirki sem flytja raforku á 66 kV spennu eða hærri í flutningskerfinu áður en þau eru tekin í notkun. Orkustofnun skal staðfesta að flutningsvirkið sé í samræmi við þriggja ára framkvæmdaáætlun kerfisáætlunar flutningsfyrirtækisins, sbr. 9. gr. a, og verði með staðfestingunni hluti af eignastofni flutningsfyrirtækisins.

Er þetta lagt til með vísan til hlutverks Orkustofnunar við gerð og framkvæmd kerfisáætlunar Landsnets. Kerfisáætlun er háð samþykki Orkustofnunar og hefur stofnunin eflirlit með framkvæmd hennar. Með þessu er því akvarðanataka Orkustofnunar gagnvart eintökum framkvæmdum í flutningskerfinu ferð framur í ferlinu og komið í veg fyrir tvíverknað. Gerður er greinarmunur á staðfestingu langtímaáætlunar og framkvæmdaáætlunar kerfisáætlunar. Er því um ákvæðu einföldun að ræða í leyfisveitingaferli framkvæmda, frá því fyrirkomulagi sem er í dag, á þess að gerðar séu minni kröfur til undirbúnings framkvæmda í flutningskerfinu.

Orkustofnun mun eftir sem áður hafa það hlutverk að gæta að markmiðum um öryggi, skilvirku, áreiðanleika afhendingar og gæða raforku. hagslæmni og

Stutt greinargerð [----- Samanburðarskjöl -----]

[Efnisatriði tekin og flokkuð í meginþemu, t.d. „Ábendingar bárust um grein 3.1 í reglugerð sem lýsir breytingum á gjaldskrá vegna ...“]

1. Efnisatriði I	a. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðum I b. ...
2. Efnisatriði II	c. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðum II d. ...
3. Efnisatriði III	e. Viðbrögð stjórnvalds/stofnunar við efnisatriðum III f. ...
4. ...	

Frumvarp til laga

um breytingu á raforkulögum nr. 65/2003 (kerfisáætlun), með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 144. löggjafarþingi 2014-2015)

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. gr. laganna:

a. Í stað orðanna „og gæða raforku“ í 1. málsl. 1. mgr. 9. gr. laganna kemur: gæða raforku og stefnu stjórnvalda um lagningu raflína.

b. 2. mgr. orðast svo:

~~1. gr.~~

~~Í stað 2. mgr. 9. gr. laganna kemur ný málsgrein sem hljóðar svo:~~

Tilkynna ber Orkustofnun um ný flutningsvirki áður en þau eru tekin í notkun og skal Orkustofnun hafa eftirlit með að slík framkvæmd sé í samræmi við framkvæmdaáætlun

V. kafli. Ýmis réttindi, skyld höfundarétti.

45. gr. Listflytjandi hefur einkarétt til eintakagerðar af listflutningi sínum og hvers konar dreifingar hans til almennings, sbr. þó ákvæði 47. gr. Samkvæmt þessu eru óheimilar án hans samþykkis m.a. þær aðgerðir sem hér eru taldar:

1. Upptaka til endurflutnings á beinum listflutningi hans. Það telst beinn listflutningur sem listflytjandi flytur persónulega, þar á meðal flutningur í útvarp. Nú hefur útvarpsstofnun framkvæmt bráðabirgðaupptöku á persónulegum listflutningi og fer þá um útvarp eftir slíkri upptöku sem um beinan listflutning.

2. Útvarp á beinum listflutningi.

3. Dreifing beins listflutnings með tækniaðferðum, um þráð eða þráðlaust, frá flutningsstað til annarra tiltekinna staða sem almenningur á aðgang að.

4. Eftirgerð á upptöku listflutnings og dreifing til almennings uns 50 ár eru liðin frá næstu áramótum eftir að flutningur fór fram. Sé upptöku listflutnings dreift til almennings innan greinds verndartímabils skal vernd þó haldast í 50 ár frá næstu áramótum eftir fyrstu dreifingu hennar.

Nú hefur listflytjandi veitt með samningi framlag til kvikmyndaverks og getur hann þá ekki, nema áskilnaður sé gerður á annan veg, hindrað

V. kafli. Ýmis réttindi, skyld höfundarétti.

45. gr. Listflytjandi hefur einkarétt til eintakagerðar af listflutningi sínum og hvers konar dreifingar hans til almennings, sbr. þó ákvæði 47. gr. Samkvæmt þessu eru óheimilar án hans samþykkis m.a. þær aðgerðir sem hér eru taldar:

1. Upptaka til endurflutnings á beinum listflutningi hans. Það telst beinn listflutningur sem listflytjandi flytur persónulega, þar á meðal flutningur í útvarp. Nú hefur útvarpsstofnun framkvæmt bráðabirgðaupptöku á persónulegum listflutningi og fer þá um útvarp eftir slíkri upptöku sem um beinan listflutning.

2. Útvarp á beinum listflutningi.

3. Dreifing beins listflutnings með tækniaðferðum, um þráð eða þráðlaust, frá flutningsstað til annarra tiltekinna staða sem almenningur á aðgang að.

4. Eftirgerð á upptöku listflutnings og dreifing til almennings uns 50 ár eru liðin frá næstu áramótum eftir að flutningur fór fram. [úrfelling]

Ef upptaka listflutnings skv. 1. mgr., sem ekki er hljóðrit, er gefin út eða gerð aðgengileg almenningi innan þess tímamarks sem þar er tiltekið, varir verndin þó uns 50 ár eru liðin frá því sem fyrr gerist, lok útgáfuárs eða þegar upptaka var gerð aðgengileg almenningi.